

NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT (NVE)
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Att.
Eline Nordseth Berg

DERES REF:
201705701-4

VÅR REF:
2018/149

SAKSBEHANDLER:
Lars Gundersen

DATO:
20.04.2018

Søknad fra Nedre Romerike Vannverk AS om å legge ned Dam Lundertjern - Skedsmo kommune

Viser til høringsbrev av 2.1.2018 fra NVE.

Skedsmo kommune har behandlet søknaden fra NRV AS om å legge ned Lundetjerdammen. Kommunen har vært i dialog med Sørum og Fet kommuner for å samordne høringsuttalelsen, da disse tre kommunene vil bli sammenslått til Lillestrøm kommune fra 1.1.2020.

Lundetjerdammen ligger i Asakmarka øst i Skedsmo kommune. Tjernet ligger på grensen mellom Skedsmo kommune og Sørum kommune og den største delen av tjernet ligger i Sørum kommune.

Selve damanlegget ligger i Skedsmo kommune.

Lundetjerdammen var tidligere en del av reservevannsforsyningen til Nedre Romerike vannverk AS (NRV AS). Som en del av avvikling av selskapet skal dammen enten rives eller tilbakeføres til vertskommunen.

Naturmangfold

Det er registrert edelkreps i Lundetjern. Ved en eventuell nedleggelse av dammen bør det settes som vilkår en undersøkelse av tilstedeværelse av edelkreps og settes vilkår om nedtappingshastighet per døgn slik at edelkreps og andre bunnlevende organismer med bevegelighet kan få tid til å forflytte seg nedover i vannsøylen.

Det er ikke registrert andre rødlistede arter i Lundetjern. På tross av dette mener kommunen at NVE bør stille krav om at det gjennomføres undersøkelser av blant annet plante- og dyreplankton og insekter før dammen kan rives. Dersom det påvises andre rødlistede arter bør det sikres at tiltaket i minst mulig grad vil påvirke bestanden negativt.

Nedenfor Lundetjerdammen og Stampetjern ligger Kongsrudtjern naturreservat, med formål skogvern. Kommunen anser at en gradvis nedtapping av Lundetjerdammen vil ha liten negativ konsekvens for Kongsrudtjern naturreservat. Samtidig er vi bevisst på formålet og betydningen verneområdet har, og vil følge opp om konsekvensene av nedtappingen faktisk blir slik som forventet.

Forhold knyttet til kommuneplanen og andre kommunale planer

Lundetjern inngår i LNF-område og hensynsone med særskilt angitt hensyn:

«I hensynssone med særlig hensyn til landbruk, friluftsliv, landskap, natur- og kulturmiljø skal det ikke gjøres inngrep som forringer kvaliteten knyttet til jordvern, biologisk mangfold, friluftsliv og/eller

kulturlandskapet. Det skal utvises en meget restriktiv praksis ved behandling av søknader for bygge- og anleggstiltak, bortsett fra tilretteleggingstiltak for friluftsliv.»

Dersom det er nødvendig å etablere en anleggsvei til dammen i rivningsprosessen, må denne etableres med så lite terrenginngrep som mulig. Det må ikke etterlates urene masser etter rivningen. På grunn av at riving av dammen kun vil medføre mindre senkning av vannstanden vil ikke riving av dammen gi vesentlig påvirkning på kommuneplanen eller andre kommunale planer for Skedsmo kommune.

Friluftsliv og kulturminne

Lundetjernet er et gammelt vannmagasin som har vært brukt gjennom århundrer inkludert Stampetjernet. Muligheten til å kunne regulere vannstanden hadde stor betydning for virksomheten som befant seg langs vassdraget. Ved Stampetjern/badeplassen står det markert med skilt der teksten forteller om Vadmestampa på nedsiden av demningen.

Litt lengre ned i bekken står det skiltet kulturminne over de 2 møllehus, med reguleringsdam og fundamenter som fremdeles er synlig. Møllesteinene befinner seg i dag på Branderud gård. Kulturminnene i området er viktig å ta vare på og det inkluderer også reguleringsdammen ved Lundetjernet.

Ved å gjennomføre avbøtende tiltak som beplantning av blottlagt område vil brukerinteresser og friluftsliv i mindre grad bli påvirket av tiltaket.

Avbøtende tiltak

Det vil være naturlig med avbøtende tiltak for å forhindre avrenning og en forverring av vannkvaliteten. I tilfellet for Lundetjern er det beregnet at vannspeilet vil senkes med 25-30 cm. Det vil kunne ta flere tiår før området som blottlegges revegeteres naturlig. I områder hvor det finnes svartelistede planter er det ofte også disse som først koloniserer områder som har blitt blottlagt etter en damnedleggelse, da disse artene er hardføre og har svært god sprednings- og overlevelsessevne. Kommunen anbefaler NVE å sette vilkår om at elveleiet og litoralsonen i vannet bringes tilbake til sin opprinnelige tilstand ved aktiv revegetering i områder som blir blottlagt.

For å redusere konsekvensene av inngrepet kan man eventuelt også lage en naturlig barriere for å bevare vannstanden på dagens nivå. Eventuelt kan man sette igjen en fraksjon av dammen som et kulturminne i området.

Konklusjon

Konsekvensene ved riving av dammen er vurdert til å være ubetydelig til liten negativ. Kommunen vurderer nedleggelse av dammen som mulig positivt for vannkvalitet ved at området kan bli tilbakeført til naturtilstanden og at blant annet fiskevandringshinder blir fjernet. I tillegg vil det å rive damanlegget fjerne risikoen knyttet til anlegget samt dambrudd. Samtidig er det viktig at det stilles krav til blant annet anleggsarbeider, nedtapping av vannet, kartlegging og bevaring av rødlistede arter samt beplantning i strandsonen.

Skedsmo kommune ønsker i utgangspunktet ikke å overta driftsansvaret for dammen, men før det besluttes er det nødvendig med en bredere kartlegging av dyreliv i og ved Lundetjerdammen og i den forbindelse analysere hvordan riving av dammen vil påvirke Lundetjerdammen og forholdene nedstrøms.

Med hilsen

Birger Marøy
Kommunalteknisk sjef

Dokumentet er elektronisk godkjent